

Το παρακάτω άρθρο, με τίτλο [«Το μέλλον της εβραϊκής θρησκευτικής ελευθερίας κρέμεται από μια κλωστή στην ΕΕ»](#), του Shimon Cohen, υπεύθυνου της εκστρατείας για την προάσπιση της θρησκευτικής σφαγής κασέρ του Ηνωμένου Βασιλείου, δημοσιεύθηκε στην Jerusalem Post(15.10.2022), με αφορμή τη συμμετοχή του ως εισηγητή στην Διάσκεψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με θέμα [«Η ελευθερία της θρησκείας σε σχέση με την θρησκευτική σφαγή»](#), που διοργάνωσε η Ε.Ε., με τη συνεργασία του Συμβουλίου της Ευρώπης, του ΟΗΕ και του ΟΑΣΕ, στις 20.10.2022, στην έδρα της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες.

[JERUSALEM POST, 15.10.22](#): Σήμερα, ως επί το πλείστον, η Ευρώπη είναι μια ήπειρος όπου οι πολίτες απολαμβάνουν βασικές ελευθερίες. Εξάλλου, τα άρθρα 9 και 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα διακηρύσσουν την ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης, της θρησκείας και της έκφρασης για τους κατοίκους της. Την επόμενη εβδομάδα πραγματοποιείται στις Βρυξέλλες ένα συνέδριο σε επίπεδο Ε.Ε. (20.10.2022) για να συζητηθούν και να τιμηθούν αυτά τα δικαιώματα και οι ελευθερίες, και με τιμεί η ευκαιρία να μιλήσω στην ολομέλεια.

Χωρίς να το γνωρίζουν πολλοί, υπάρχει ένα εμπόδιο σε αυτές τις ελευθερίες και τα δικαιώματα, και δεν είναι μικρό. Η ελευθερία αυτή δεν είναι, αυστηρά μιλώντας, η υπόθεση. Η εβραϊκή θρησκευτική ζωή βρίσκεται σε μια αρκετά επισφαλή κατάσταση. Ενώ οι εβραϊκές κοινότητες έχουν αναμφίβολα ευδοκιμήσει και ακμάσει τις τελευταίες δεκαετίες, η νομική και νομοθετική προστασία των θρησκευτικών μας ελευθεριών σε ολόκληρη την ήπειρο παραμένει μια πραγματική πρόκληση: Οι εβραϊκές πρακτικές παραμένουν υπό απειλή.

### **Ανοχή στη χριστιανική Ευρώπη**

Ιστορικά, στη χριστιανική Ευρώπη, η θρησκεία αφορούσε κυρίως δόγματα και πεποιθήσεις, λέξεις και ιδέες. Έτσι, όταν επικράτησε η έννοια της θρησκευτικής ελευθερίας του Διαφωτισμού, σήμαινε ουσιαστικά την ελευθερία να σκέφτεσαι και να μιλάς για ό,τι θέλεις, να πιστεύεις ή να μην πιστεύεις. Όπως έγραψε ο Βολταίρος: "Διαφωνώ πλήρως με αυτά που λέτε, αλλά θα αγωνιστώ μέχρι θανάτου για το δικαίωμά σας να τα λέτε". Αυτό το είδος της θρησκευτικής ελευθερίας, που σίγουρα αποτελεί ευλογία, λειτουργεί καλά σε ένα χριστιανικό πλαίσιο.

Ωστόσο, εδώ έγκειται το πρόβλημα. Όσον αφορά την εβραϊκή θρησκευτική ελευθερία, η ανοχή της πίστης και του λόγου δεν είναι αρκετή. Ο Ιουδαϊσμός δεν αφορά μόνο τον λόγο, τη μελέτη και την πίστη, αλλά, κυρίως, την πράξη. Η εβραϊκή θρησκευτική ζωή διαπνέεται από πρακτικές και νόμους όπως: το «μπερίτ μιλά» (περιτομή), η «σεχίτά» (τελετουργική σφαγή), η εβραϊκή εκπαίδευση, η τήρηση του Σαμπάτ και η ενδυμασία είναι όλα κρίσιμα μέρη της θρησκείας μας.

Απαιτούμε όχι μόνο την ελευθερία να πιστεύουμε και να λέμε ό,τι θέλουμε, όπως θα έλεγε ο Βολταίρος, αλλά και το δικαίωμα να ενεργούμε όπως θέλουμε, με την προϋπόθεση, φυσικά, ότι δεν βλάπτουμε τους άλλους. Οι πρακτικές που τηρούν οι θρησκευόμενοι Εβραίοι δεν προστατεύονται ρητά από το νόμο και τα τελευταία χρόνια έχουν αμφισβητηθεί ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν κυριολεκτικά απαγορευτεί από χώρες που προσυπογράφουν πλήρως την προαναφερθείσα Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

### **Ανοχή στις εβραϊκές ιδέες, όχι στις πράξεις**

ΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ χάρτες και οι διακηρύξεις της ελευθερίας της θρησκείας ή των πεποιθήσεων είναι εντελώς ανεπαρκείς για τους Εβραίους των οποίων η θρησκεία επικεντρώνεται σε πρακτικούς νόμους τήρησης της θρησκείας, συχνά διαφορετικούς από τους κανόνες της κοινωνίας. Όταν πρόκειται για θρησκευτικές ελευθερίες, είναι οι πρακτικοί μας νόμοι που πρέπει να προστατευθούν. Οι Εβραίοι, για παράδειγμα, δεν θα πρέπει να φοβούνται την απαγόρευση της παραγωγής κρέατος «κασέρ» μέσω νομοθεσίας που αγνοεί την εβραϊκή θρησκευτική πρακτική, όπως συμβαίνει σήμερα.

Ένα ολίσθημα σε ένα νομοσχέδιο για τη γεωργία ή την καλή μεταχείριση των ζώων στο βρετανικό κοινοβούλιο, για παράδειγμα, θα μπορούσε στην ουσία να απαγορεύσει την σφαγή «κασέρ» στη Βρετανία. Σε μια εποχή που η ελευθερία της θρησκείας κυριαρχεί, παρόλα αυτά εμείς αγωνιζόμαστε συνεχώς κατά των απαγορεύσεων ή των περιορισμών της «σεχίτά» σε νομοσχέδια, λευκές βίβλους και κοινοβουλευτικές συζητήσεις για να διασφαλίσουμε ότι τα εβραϊκά νοικοκυριά στο Ηνωμένο Βασίλειο μπορούν να τρώνε κρέας «κασέρ». Το ίδιο ισχύει και στην ηπειρωτική Ευρώπη.

Τον Ιανουάριο του 2019, το περιφερειακό Φλαμανδικό κοινοβούλιο αλλά και αυτό της Βαλλονίας του Βελγίου ψήφισαν νόμο που απαιτεί από τα σφαγεία να αναισθητοποιούν μηχανικά τα ζώα πριν από τη σφαγή τους. Έτσι έληξε η «σεχίτά» στην πολυσύχναστη, σημαντική εβραϊκή κοινότητα της Αμβέρσας. Οι πιστοί, νομοταγείς, συνεισφέροντες Βέλγοι πολίτες, ούτε ερωτήθηκαν ούτε συναίνεσαν. Μια ζωτική πτυχή της εβραϊκής ζωής αφαιρέθηκε, αφήνοντας τους Βέλγους Εβραίους να εισάγουν το κρέας τους.

Οι δικαστές υποστήριξαν ότι "προστατεύουν την ευημερία των ζώων", μια δικαστική απόφαση, όπως ισχυρίστηκαν, καλοσύνης και ενδιαφέροντος για τα ζώα. Την απαγόρευση του 2019 στην Αμβέρσα ακολούθησε γρήγορα η Ελλάδα. Αν και απέφυγε να θεσπίσει απαγόρευση, η χώρα εξέδωσε νομική απόφαση που της επιτρέπει κάτι τέτοιο. Η Φινλανδία, επίσης, έχει καταθέσει στο κοινοβούλιό της ένα νομοσχέδιο που, αν τεθεί σε ισχύ ως έχει, θα δει τη «σεχίτά» να απαγορεύεται.

Η κοινωνία θα πρέπει να καλωσορίζει διαφορετικές θρησκευτικές ομάδες, τρόπους ζωής και αξίες και να τους επιτρέπει να συνυπάρχουν. Ωστόσο, αυτό σημαίνει ότι πρέπει να είναι κανείς ευαίσθητος σε θέματα που αντιμετωπίζουν οι ομάδες πίστης. Αυτή είναι η πολυπλοκότητα μιας πολυθρησκευτικής κοινωνίας. Τα θρησκευτικά περιβάλλοντα, οι σχολές «γιεσίβα», δεν θα πρέπει να κινδυνεύουν να κλείσουν μόνο και μόνο επειδή οι αρχές δεν ξέρουν πώς να προστατεύσουν ορισμένους γονείς που έχουν περιορίσει τα παιδιά τους σε κατ'οίκον διδασκαλία.

Τα προβλήματα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται στην πηγή τους και οι σκληρές λύσεις δεν θα πρέπει να στρέφονται άδικα

κατά των θρησκευτικών ιδρυμάτων επειδή αποτελούν εύκολο στόχο. Επιπλέον, μια θρησκευτική ομάδα δεν θα πρέπει να εμπίπτει σε μια γενική ρήτρα του νόμου, προσβάλλοντας τα δικαιώματά της, απλώς ως παράπλευρη απώλεια λόγω της ανάγκης ρύθμισης μιας άλλης ομάδας.

### **Η θρησκευτική ελευθερία των Εβραίων στο μικροσκόπιο**

ΥΠΑΡΧΕΙ ένα ακόμη πρόβλημα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο διακηρύσσεται σήμερα η "ελευθερία της θρησκείας ή των πεποιθήσεων". Τα δικαιώματα αυτά χρησιμοποιούνται με απόλυτη έννοια. Οι ακτιβιστές υποστηρίζουν τώρα μια υποκειμενική ιεράρχηση των δικαιωμάτων, αποκλείοντας τα δικαιώματα και τις αξιακές κρίσεις εκείνων που διαφέρουν από αυτούς.

Ο Tim Stanley, αρθρογράφος της Daily Telegraph, παρατήρησε πρόσφατα ότι "Πολλοί φιλελεύθεροι βλέπουν τη διαφορετικότητα όχι ως αυτοσκοπό, αλλά ως μέθοδο, ως μέσο, για να αναγκάσουν τις εκκλησίες να αποτινάξουν παλιές ιδέες και να αγκαλιάσουν τον μοντερνισμό. Έχω παρατηρήσει ότι οι άνθρωποι που λένε πιο δυνατά ότι θέλουν την ποικιλομορφία, συνήθως δεν την επιθυμούν, γιατί αν το έκαναν, θα σέβονταν το δικαίωμα των θρησκευτικών κοινοτήτων να πιστεύουν πράγματα που δεν είναι της μόδας. Αντ' αυτού, τις πιέζουν να αλλάξουν. Σήμερα, παραδόξως, οι φιλελεύθεροι κάνουν εκστρατεία για έναν ποικιλόμορφο κόσμο στον οποίο όλοι πιστεύουν ακριβώς το ίδιο".

Ακόμη και μέσα στην ίδια μας την κοινότητα, ορισμένοι ηγέτες τάσσονται δημοσίως κατά της τήρησης της εβραϊκής θρησκείας και κατά συνέπεια επιδιώκουν να την εξαλείψουν ακόμα και για τους μη θρησκευόμενους Εβραίους. Απαιτούν δικαιώματα για τη μειονότητά τους, αποκλείοντας τα δικαιώματα άλλων μειονοτήτων. Μη θρησκευόμενες ομάδες πιέζουν επίσης για τα δικαιώματα που θεωρούν σημαντικά, να είναι τα πιο σημαντικά για όλες τις κοινότητες, ιδίως όσον αφορά την εκπαίδευση. Όλες οι κοινότητες, βροντοφωνάζουν, πρέπει να σκέφτονται, να διδάσκουν, να ενεργούν και να ζουν όπως εκείνες.

Η αληθινή ελευθερία σημαίνει ότι ο καθένας θα πρέπει να μπορεί να ζει τη δική του θρησκευτική ζωή, αρκεί να βρίσκεται σε ειρήνη με τους γείτονές του. Τα ιδιαίτερα δικαιώματα ή ο τρόπος ζωής κάθε κοινότητας πρέπει να γίνονται σεβαστά. Αυτή είναι η αληθινή ποικιλομορφία και η ελευθερία της θρησκείας και των πεποιθήσεων. Οι πανάρχαιες υποχρεώσεις μας "να μελετάμε και να πράττουμε, να προστατεύουμε και να ασκούμε" πρέπει να γίνουν ευρύτερα σεβαστές και να διασφαλιστούν με ρητή νομοθεσία. Μόνο τότε θα έχουμε εισακουστεί.

Είμαι πολύ υπερήφανος που συνεργάζομαι με τη Διάσκεψη των Ευρωπαίων Ραββίνων, τη «σεχίτ» του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ε.Ε., το Ευρωπαϊκό Εβραϊκό Συνέδριο και την υποστήριξη της ομάδας του Παγκόσμιου Εβραϊκού Συνεδρίου για να στηρίξω την προστασία αυτών των κρίσιμων εβραϊκών θρησκευτικών ελευθεριών στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Χρειαζόμαστε αυτές τις ομάδες πίεσης ακριβώς επειδή οι συγκεκριμένες ελευθερίες δεν προστατεύονται ακόμη ρητά από το νόμο.

Η στρατηγική της Ε.Ε. για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού και την προώθηση της εβραϊκής ζωής 2021-2030 αναγνωρίζει ότι οι εβραϊκές κοινότητες μπορούν να υπάρξουν και να ευδοκιμήσουν στην Ευρώπη μόνον εάν είναι σε θέση να απολαμβάνουν την ελευθερία άσκησης της θρησκείας τους, προστατεύοντας τις θρησκευτικές απαιτήσεις, τις παραδόσεις και τα έθιμά τους.

Είναι καιρός η νομοθεσία σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη-μέλη και στο Ηνωμένο Βασίλειο να αντανakλά τα παραπάνω, επιτρέποντας στους ανθρώπους όχι μόνο να λένε ό,τι θέλουν, αλλά και να ζουν πλήρως σύμφωνα με την πίστη τους. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο θα βρίσκομαι στις Βρυξέλλες, στη διάσκεψη της Ε.Ε., υποστηρίζοντας αυτές τις τόσο απαραίτητες αλλαγές.